

La proclamació de la República als Llibres d'actes de Ple

Tipus: [1]

Autor: [Montblanc Lasaga, Joan](#) [2]

Creació: Publicat per [Joan Montblanc Lasaga](#) [2] el 14/04/2021 - 09:17 | Última modificació: 14/04/2021 - 09:38

Contingut relacionat :

El triomf de les candidatures republicanes a les eleccions municipals del 12 d'abril precipiten la instauració de la Segona República el 14 d'abril de 1931. Lluís Companys va ser el primer dirigent català en declarar-la des del balcó de l'Ajuntament de Barcelona. Poc després, des del mateix lloc, Francesc Macià proclamava l'Estat Català integrat a la "Federació de Repúbliques Ibèriques" i, seguidament, al Palau de la Generalitat "la República catalana com a Estat integrant de la Federació ibèrica". L'eufòria popular es va estendre pels carrers de les principals ciutats, instaurant-se al vespre a Madrid amb la marxa d'Alfons XIII de Borbó a l'exili.

Aquell esdeveniment va tenir conseqüències immediates en les diferents poblacions catalanes. El mateix 14 d'abril el President Macià va enviar una circular a tots els ajuntaments on instava a proclamar-la i a organitzar juntes i comitès per defensar-la de qualsevol amenaça. L'endemà signava unes "Instruccions per a la proclamació de la República catalana als ajuntaments de Catalunya" on reiterava la necessitat d'instituir el nou règim als municipis, nomenant alcaldes provisionals entre els regidors sortints de les eleccions i amb l'adopció de mesures per garantir l'ordre, com la constitució d'una "guàrdia cívica" i la incautació d'armes si fos precís.

Els llibres d'actes de Ple dels municipis són el millor testimoni per conèixer com es va produir aquella proclamació a cada població. Des de la pàgina dels Arxius Municipals Digitalitzats de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona <https://www.diba.cat/amd/> [3] podem constatar desenes de casos, accedint a les actes de Ple digitalitzades dels arxius municipals adherits a la Xarxa d'Arxius Municipals.

En aquestes, podem comprovar com la instauració de la República va seguir amb normalitat els mateixos

protocols, estipulats a la llei electoral, que la de qualsevol constitució d'un ajuntament després d'unes eleccions municipals. La particularitat del moment va fer que a diversos pobles i ciutats es produïssin fórmules variades amb un entusiasme divergent segons si la victòria a les eleccions havia estat per les candidatures d'esquerra o dreta. En la majoria es van convocar plens extraordinaris en els dies immediats i aprofitaren les constitucions dels nous consistoris per mostrar la seva adhesió al règim republicà, a la República catalana o directament al President Macià, canviant alguns noms de carrers i organitzant manifestacions i actes molt diversos. En d'altres, el canvi de règim es viurà sense cap mena de solemnitat seguint-se els mecanismes usuals en els plens ordinaris pertinents, i en alguns casos s'arribaren a qüestionar els resultats i a posar entrebancs als nomenaments.

A través de les actes de Ple digitalitzades tenim una bona oportunitat per apropar-nos a uns fets ocorreguts ara fa noranta anys tal com van deixar testimoni els seus protagonistes. La funció dels arxius és fonamental per mantenir i difondre el patrimoni documental, permetent-nos rescatar fets concrets del passat com aquest d'una forma veraç, autèntica i accessible.

- [4]

URL d'origen: <https://xam.diba.cat/news/2021/04/14/proclamacio-de-republica-als-llibres-d-actes-de-ple>

Enllaços:

[1] <https://xam.diba.cat/>

[2] <https://xam.diba.cat/members/montblancj>

[3] <https://www.diba.cat/amd/>

[4] <https://xam.diba.cat/node/2090>